

Veďte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Označování potravin v Evropské unii

V nedávné době proběhla sdělovacími prostředky informace, že Evropská unie (dále jen „EU“) s konečnou platností „zamítla požadavek společnosti Hamé s.r.o., která prostřednictvím Ministerstva zemědělství České republiky usilovala o výjimku z evropské legislativy. Jako marmeládu chtěla označit své jahodové a meruňkové džemy.“[1]

Marmeláda a džem však nejsou zdaleka jedinými produkty, o jejichž označení existuje Směrnice Rady Evropské unie. Na úrovni EU jsou upraveny definice potravin jako např.: cukru, medu, cukrovinek, čokolády, másla, brambor, ořechů, aj.

Tato tendence je naplňována od 20.03.2000, kdy byla přijata směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/13/ES, o sblížení právních předpisů členských států týkajících se označování potravin, jejich obchodní úpravy a související reklamy[2], která se týká označování potravin určených k tomu, aby byly v nezměněném stavu dodány konečnému spotřebiteli, jakož i některých aspektů týkajících se jejich obchodní úpravy a související reklamy. Účelem přijetí této směrnice je především ochrana spotřebitele.

V souladu se zněním uvedené směrnice byla přijata směrnice Rady 2001/113/ES, ze dne 20.12.2001, o ovocných džemech, rosolích a marmeládách a kaštanovém krému určených k lidské spotřebě, která v příloze I. mimo jiné stanovuje definice, co se rozumí džemem a co se rozumí marmeládou. Vnitrostátní předpis, který tuto směrnici provádí, je vyhláška č. [157/2003](#) Sb., kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a čerstvou zeleninu, zpracované ovoce a zpracovanou zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování.

Podle směrnice (i vyhlášky) se džemem rozumí potravina vyrobená ze směsi přírodních sladidel, vody, pulpy a dřeně, nebo přírodních sladidel, vody a dřeně, jednoho nebo více druhů ovoce, přivedené do vhodné rosolovité konzistence. Marmeládou se rozumí potravina vyrobená ze směsi přírodních sladidel, vody a jedné nebo více surovin získaných z citrusových plodů, přivedené do vhodné rosolovité konzistence, přičemž za suroviny získané z citrusových plodů se považují pulpy, dřeně, šťávy, vodné extrakty a kůry, přičemž množství citrusových plodů použitých k výrobě 1 000 g konečného výrobku nesmí být menší než 200 g, z čehož musí být alespoň 75 g získáno z endokarpu.

Zjednodušeně řečeno, marmeláda může být vyrobena jen z více než 200 g citrusových plodů na 1 000 g marmelády a džem pak z jakéhokoli jiného ovoce nebo ze směsi jiného ovoce a méně než 200g citrusových plodů.

Pro mě osobně je nepochopitelné, proč EU rozlišila tyto dva produkty označením právě podle těchto druhů ovoce. Stejně tak mohla určit, že džem se bude například vyrábět jen z peckovin a marmeláda z ostatního nebo opačně.

Jestliže jde o tradiční označení těchto produktů podle obsahu surovin v některé z členských zemí EU (toto rozlišení se používá např. ve Velké Británii, případně takto stanovená definice přináší výhodu státům pěstující citrusové plody) a pro někoho se zdá být důležité mít toto pojmenování upraveno závazným právním předpisem, měla by být taková úprava přijata pouze vnitrostátně nikoli EU jako celkem.

Ze zrodu závaznosti „marmeládového“ předpisu pro ČR

Pro ČR, jakožto členský stát EU, jsou právní předpisy EU závazné a v případě Směrnice jsme povinni přijmout takový právní předpis, aby jím bylo dosaženo v ní stanoveného výsledku.[3]

Ve směrnici byl stanoven termín přijetí právního předpisu pro dosažení souladu se směrnicí do 13.07.2003. Výše uvedená vyhláška byla přijata 12.05.2003, účinnosti nabyla dnem vstupu ČR do EU, tedy 01.05.2004.

„Při vyjednávání o vstupu do EU se pozornost soustředila na slivovici, rum a Českobudějovické pivo a marmeláda bohužel poněkud zapadla. Rakousku se přihodilo to samé, zaspání v době přistoupení k EU však napravilo a výjimku si sjednalo o deset let později. Těžilo přitom z toho, že komisařem pro zemědělství byl v té době Rakušan Fischler. Takovou výhodu my nyní nemáme a naše pozice je tak o to těžší. Rakouský příklad každopádně ukazuje, že opomenutím v době přistoupení k EU nemusí být vše ztraceno. Jsem přesvědčen, že s ohledem na ochranu domácí tradice používání označení marmeláda by stálo za to se o výjimku pokusit, a to po vzoru Rakouska alespoň pro výrobky dodávané na domácí trh, které nejsou vyváženy do jiných členských států EU,“[4] vyjádřil k tématu Jan Březina, poslanec Evropského parlamentu.

Nicméně, ačkoli přepisy EU o označování potravin přinášejí některé absurdnosti, např. konec pomazánkového másla (máslem lze podle Nařízení Rady č. 1234/2007 označit jen produkt obsahující více než 80 procent tuku)[5], o čemž bylo rozhodnuto Soudním dvorem EU rozsudkem, jehož výrok zní, že „Česká republika tím, že povolila prodej pomazánkového másla pod označením „máslo“, přestože tento výrobek obsahuje méně než 80 % mléčného tuku, má obsah vody vyšší než 16 % a obsah mléčných netuků v sušině vyšší než 2 %, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 115 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“), ve spojení s bodem I odst. 2 prvním a druhým pododstavcem přílohy XV uvedeného nařízení a částí A body 1 a 4 dodatku k této příloze“[6], stanoví i spousty protekčních pravidel pro spotřebitele – např. jaké povinné údaje musí být na každém produktu uvedeny (vedle názvu též seznam složek, nebo zvláštní podmínky uchování či použití, apod.), což ale pokládám za užitečné.

Nejsem tak euroskeptická jako prezident Václav Klaus, ale nezbyvá, než někdy souhlasit s jeho názory. Naposledy mě velmi zaujalo jeho tvrzení ze dne 19.10.2012, že „kdyby Evropská unie neměla vůbec žádné starosti a roupama už nevěděla co dělat, tak by vytvářela houfy úředníků, kteří budou řešit otázky, jak se má jmenovat něco, co si mažeme někteří na chleba, ale myslím si, že EU má na starosti teď podstatně jiné, tíživé věci, tak se mi to zdá opravdu úsměvné“.

Mgr. Barbora Slovák

[1] Zdroj: dostupný na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Zdroj: dostupný na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[3] Článek 288 Smlouvy o fungování EU

[4] Zdroj: dostupný na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[5] Líbí se mi nově navrhovaný název „Pomazánkové nemáslo“

[6] Více v rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci C-37/11 ze dne 18. října 2012

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporáční autonomie](#)
- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)